

університету імені Т.Г. Шевченка. 2017. Вип. 147. Т. II. С. 138-141.

4. Шеян М.О. Педагогічні умови розвитку здоров'язбережувальної компетентності вчителів основної школи у системі післядипломної педагогічної освіти : дис. ... доктора філософії : 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Хмельницький-Львів, 2021. 330 с.

REFERENCES

1. Osvitno-profesiina prohrama «Serednia osvita (Biolohiia ta zdorovia liudyny)» (2023). [Educational program "Secondary Education (Biology and Human Health)"] pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnist 014 Serednia osvita predmetnoi spetsialnosti 014.05 Serednia osvita (Biolohiia ta zdorovia liudyny) haluzi znan 01 Osvita/Pedahohika. Zaporizkyi natsionalnyi universytet. Zaporizhzhia. URL: https://www.znu.edu.ua/opp/bak/bio/opp_so-biologiya_23.pdf (data zvernennia: 01.05.2024). [in Ukrainian]

2. Sluchyuk, I., Spaska, A. (2017). Formuvannia zdoroviazberezhuvальної kompetentsii maibutnoho vchytelia bioloгии. [Formation of the health protecting competence of future biology teacher]. Hirska shkola ukrainskykh Karpat. № 16. S. 118-120. DOI: 10.15330/msuc.2017.16.118-120 (data zvernennia: 01.05.2024). [in Ukrainian]

3. Kholchenkova, N. M. (2017). Formuvannia zdoroviazberezhuvальної kompetentnosti yak suchasna naukovopedahohichna problema. [Modern approaches to the interpretation of the concept «health care competence» under the conditions of the ukrainian educational system's reformation] Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T.H. Shevchenka. Vyp. 147. Т. II S. 138-141. [in Ukrainian]

4. Sheian, M. O. (2021). Pedahohichni umovy rozvytku zdorov'iazberezhuvальної kompetentnosti vchyteliv osnovnoi shkoly u systemi pislidiplomnoi pedahohichnoi osvity [Pedagogical conditions for the development of health-preserving competence of primary school teachers in the system of postgraduate pedagogical education] : dys. ... doktora filosofii : 015 Profesiina osvita (za spetsializatsiiami). Khmelnitskyi-Lviv, 330 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ЛИТВИНЕНКО Раїса Олександрівна – кандидат біологічних наук, доцент, кафедри фізіології, імунології і біохімії з курсом цивільного захисту та медицини Запорізького національного університету.

Наукові інтереси: професійна підготовка біологів і вчителів біології та основ здоров'я.

ПЕРЕТЯТЬКО Вікторія Віталіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри хімії Запорізького національного університету.

Наукові інтереси: теорія і методика навчання природничих наук, біології, хімії, основ здоров'я в закладах загальної середньої та вищої освіти.

НОВОСАД Наталія Василівна – кандидат біологічних наук, доцент, кафедри фізіології, імунології і біохімії з курсом цивільного захисту та медицини Запорізького національного університету.

Наукові інтереси: професійна підготовка біологів і вчителів біології та основ здоров'я.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

LYTVYNNENKO Raisa Oleksandrivna – candidate of biological sciences, associate professor, associate professor department of physiology, immunology and biochemistry with the course of civil defense medicine, Zaporizhzhia National University.

Scientific interests: professional training of biologists and teachers of biology and the basics of health.

PERETIATKO Viktoriia Vitaliyivna – candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor Department of Chemistry, Zaporizhzhia National University.

Scientific interests: theory and teaching methods of natural sciences, biology, chemistry, the basics of health in institutions of general secondary and higher education.

NOVOSAD Natalia Vasylivna – candidate of biological sciences, associate professor, associate professor department of physiology, immunology and biochemistry with the course of civil defense medicine, Zaporizhzhia National University.

Scientific interests: professional training of biologists and teachers of biology and the basics of health.

Стаття надійшла до редакції 11.08.2024 р.

УДК 373.3/.5:81'246.2

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-207-211

ЛОТФІ ГАРУДІ Галина Степанівна –

доктор філософії, докторант

Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6713-9056>

e-mail: iDrLotfi@gmail.com

ПАРАДИГМА БІНАРНОСТІ В КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ БІЛІНГВАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Характеристика основної теми. Педагогічна система складається з багатовимірних бінарностей (вчитель і учень, викладач і студент, освіта і самоосвіта, викладання і вчення, розвиток і саморозвиток, традиційні та інноваційні елементи, позитивні та негативні результати). Парадигма бінарності як важлива стратегія педагогічного дослідження базується на філософсько-методологічному положенні про бінарне облаштування світу (добро і зло, розвиток і деградація, порядок і хаос). Проблема. Для ефективного функціонування білінгвального навчання у складі педагогічної системи необхідно оптимізувати та гармонізувати елементи однотипних бінарностей (діяльність викладача та діяльність учнів, методи викладання та методи учіння, контроль та самоконтроль). Мета статті – обґрунтувати доцільність проектування цілей, змісту, методів білінгвального навчання та виховання у складі педагогічної системи на засадах парного проектування та оптимізації базових компонентів. Узасильнені результати. Сформульовано низку принципів білінгвальної освіти в контексті парадигми бінарності: креативності; індивідуального та колективного співвідношення бінарностей; гармонізації багатовимірних бінарностей; оптимізації протилежних елементів бінарності; якісного перетворення в системі однотипних бінарностей; доповнюваності; інтеграції елементів однотипних бінарностей; розширення та різноманітності елементів однотипних бінарностей; взаємозалежності розвитку елементів бінарної взаємодії; педагогічного резонансу; психологічної сумісності між педагогом та студентами. Виявлено, що ефективний педагог здатний всебічно та творчо реалізувати себе в педагогічній системі багатовимірних бінарностей, оскільки володіє можливістю презентувати білінгвальне навчання у розвитку діалектичних пар рідної та другої мови. Обґрунтовано, що успішний викладач гармонізує взаємодію елементів навчального та виховного процесів, а на етапі проектування педагогічної діяльності цілісно і багатовимірно активізує необхідну кількість бінарно протилежних компонентів освітньої, виховної та розвиваючої діяльності, якої

достатньо для досягнення поставленої мети. Знання і розуміння принципів багатовимірної бінарності дозволяє на рівні теорії та практики пояснити та прогнозувати напрями удосконалення освітньої діяльності.

Ключові слова: парадигма, бінарність, педагогічні принципи, білінгвальна освіта, система, оптимізація, гармонізація, креативність, інтеграція

LOTFI GHAHRODI Halyna Stepanivna –

doctor of philosophy, doctoral student of the Institute pedagogical education and adult education named after Ivan Zyazyun of the National Academy of Sciences of Ukraine

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-6713-9056>

e-mail: iDrLotfi@gmail.com

PARADIGM OF BINARY IN THE CONTEXT OF PEDAGOGICAL PRINCIPLES OF BILINGUAL EDUCATION

Characteristics of the main topic. The pedagogical system consists of multidimensional binaries (teacher and student, teacher and student, education and self-education, teaching and learning, development and self-development, traditional and innovative elements, positive and negative results). The binary paradigm as an important strategy of pedagogical research is based on the philosophical and methodological position on the binary arrangement of the world (good and evil, development and degradation, order and chaos). Problem. For the effective functioning of bilingual education as part of the pedagogical system, it is necessary to optimize and harmonize the elements of the same type of binaries (activity of the teacher and activity of students, teaching methods and learning methods, control and self-control). The purpose of the article is to substantiate the expediency of designing goals, content, methods of bilingual education and upbringing as part of the pedagogical system on the basis of paired design and optimization of basic components. In the generalized results. A number of principles of bilingual education are formulated in the context of the binary paradigm: creativity; individual and collective ratio of binaries; harmonization of multidimensional binaries; optimization of opposite elements of binary; qualitative transformation in a system of identical binaries; complementarity; integration of elements of the same type of binaries; expansion and diversity of elements of the same type of binaries; interdependence of the development of elements of binary interaction; pedagogical resonance; psychological compatibility between the teacher and students. It was found that an effective teacher is able to comprehensively and creatively realize himself in the pedagogical system of multidimensional binaries, since he has the opportunity to present bilingual education in the development of dialectical pairs of native and second languages. It is substantiated that a successful teacher harmonizes the interaction of the elements of the educational and educational processes, and at the stage of designing the pedagogical activity holistically and multidimensionally activates the necessary number of binary opposite components of educational, educational and developmental activities, which is sufficient to achieve the set goal. Knowledge and understanding of the principles of multidimensional binary allows to explain and predict directions for improvement of educational activities at the level of theory and practice.

Key words: paradigm, binary, pedagogical principles, bilingual education, system, optimization, harmonization, creativity, integration.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Бінарне облаштування світу є загально-відомим і презентується такими парами як чоловік і жінка, добро і зло, розвиток і деградація, порядок і хаос тощо. Педагогічна система в цьому плані не є винятком, вона теж складається з багатовимірних бінарностей: вчитель і учень, викладач і студент, освіта і самоосвіта, викладання і вчення, виховання і самовиховання, управління і самоврядування, розвиток і саморозвиток, контроль і самоконтроль, розвиток та саморозвиток. В освітніх системах можна знайти традиційні та інноваційні елементи, позитивні та негативні результати. Водночас, незважаючи на те, що двоїстість освітньо-виховних систем проявляє себе у низці аспектів, парадигма бінарності як важлива стратегія педагогічного дослідження застосовується доволі рідко. Діаметрально протилежні елементи бінарностей функціонують і розвиваються не випадково і стихійно, а підпорядковуються певним педагогічним принципам.

У проектуванні цілей, змісту, методів навчання та виховання, оцінки результатів нової педагогічної системи доцільно цілеспрямовано та систематично застосовувати парадигму бінарності, тобто парно проектувати та оптимізувати базові компоненти системи. Першочергово слід оптимізувати та гармонізувати елементи однотипних бінарностей: діяльність викладача та діяльність учнів, зміст діяльності вчителя та зміст діяльності учнів, методи викладання та методи вчення, методи виховання та методи самовиховання, контроль та самоконтроль, оцінка та самооцінка тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Сутність полікультурного простору «є ключовим для соціально-філософської думки в умовах інтеграції України в європейське співтовариство; поширюється на різні сфери суспільства: демократію, права людини й основні свободи, засоби масової інформації й інформаційні обміни, економічні та соціальні питання, освіту, культуру, культурну спадщину і молодіжні питання, захист довкілля і благоустрій територій, питання місцевої демократії та правового співробітництва [2, с. 65].

У цьому контексті, на думку Н. Нікольської «білінгвальне навчання є засобом здобуття освіти з використанням двох мов як засобів навчання, у процесі якого відбувається формування особистості, відкритої до взаємодії з оточуючим світом. Застосовані для цього мови є: одна – рідною для учня (mother tongue), а інша – може бути другою рідною, якщо учень є представником природної (побутової) двомовності; або чужою мовою. Мови можуть мати у суспільстві різний статус, як то: державна, офіційна іноземна, мова національної меншини чи регіональна мова. Оскільки у процесі білінгвального навчання нерідну або іноземну мову розглядають не лише як засіб повсякденної комунікації, але і як інструмент пізнання світу спеціальних знань, то у результаті учні досягають високого інтегративного рівня мовної та предметної компетентності» [3, с. 17]. Загалом такий підхід є методологічно виправданим і слугує теоретичною базою для впровадження та розвитку білінгвального навчання.

Загалом, як вважає Ю. Пришупа, «білінгвальне навчання здатне забезпечити синтез мовного, предметного і міжкультурного компонентів у процесі підготовки студентів спеціальностей до професійної діяльності, а також стати базою адаптації вищої освіти України до процесів інтернаціоналізації» [4, с. 74]. Автор стверджує, що «стимулювання активних розумових процесів іноземною мовою в актуальній предметній галузі дозволяє надати білінгвальні знання особистісний сенс і міцно інтегрувати їх в систему професійної компетенції» [4, с. 72].

Аналіз моделей професійної підготовки фахівців дозволив С. Ситняківській «виокремити моделі, які уможливають білінгвальну підготовку фахівців: рольова модель, контекстна, професійного взірця, соціальної взаємодії, інформаційна, персонологічна, модель Д. Кокса» [5, с. 416]. З'ясовано також, що «у сучасному міжнародному співтоваристві наукова проблема білінгвізму та білінгвальної освіти займає одне із чільних місць. Економічні, психологічні, освітні, соціальні, кар'єрні та культурні чинники зумовлюють поширення й популяризацію білінгвальної освіти» [8, с. 185].

Н. Авшенюк дослідила *тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у розвинених країнах* [1]. Аналіз підготовки майбутнього вчителя початкових класів до білінгвального навчання як методичну проблему розробила Л. Смірнова [6]. Близькими за тематикою до нашого дослідження є праці Т. Тарасенко та Л. Куликової [7], О. Ярової [9] та ін.

Водночас, залишаються недостатньо дослідженими питання педагогіки білінгвізму, що зумовило вибір тематики нашого дослідження.

Метою статті є обґрунтування доцільності використання парадигми бінарності як стратегії проектування педагогічних систем на засадах парного проектування та оптимізації базових компонентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розуміння освіти складної багатомірної систем формувалося тривалий час. Педагогічна система складається з багатовимірних бінарностей: вчитель і учень, викладач і студент, освіта і самоосвіта, викладання і вчення, розвиток і саморозвиток, традиційні та інноваційні елементи, позитивні та негативні результати. Першочергово доцільно гармонізувати елементи однотипних бінарностей, такі як діяльність викладача та діяльність учнів, методи викладання та методи учіння, контроль та самоконтроль. Саме у цьому контексті ефективний педагог відрізняється від неефективного, оскільки перший здатний всебічно та творчо реалізувати себе в координатах багатовимірних бінарностей.

Парадигмальний підхід на засадах парного проектування та оптимізації базових компонентів розвивається на базі низки принципів, які розглядаються нижче.

Принцип креативності. Кожен педагог розуміє роль навчальної творчості, вирішення навчально-творчих завдань у розвитку потенціалу учнів, однак реально сучасний педагог використовує творчі завдання не надто часто. Адже, для того, щоб

педагог реально міг сприяти розвитку творчого потенціалу своїх учнів, він повинен приділяти організації творчої діяльності не менше ніж десять відсотків навчального часу. В умовах, коли головним є вирішення типових завдань, вчителі навчальний час витрачають не на розвиток творчого потенціалу, а на вирішення типових завдань.

Парадигма бінарності дає можливість розглядати пару (творчість – репродуктивність) у єдності. За цих умов педагог може варіювати співвідношення творчого та традиційного навчання. Білінгвальна освіта, особливо у вищій школі, в контексті принципу креативності в умовах бінарності суттєво покращує результативність навчання. Адже, продумано чергуючи стандартні та білінгвальні етапи навчання, викладач інтегровано реалізує як засвоєння професійних знань, так і оволодіння ними двома мовами.

Принцип індивідуального та колективного. Співвідношення бінарностей індивідуального та колективного, індивідуальної та колективної навчальної діяльності так само нині не є оптимальним за критеріями витрат часу та за методикою організації. Цю проблему, та й багато інших проблем при проектуванні та розвитку педагогічних теорій, слід вирішувати не інакше як із опорою на парадигму бінарності.

У білінгвальній освіті діалектична пара індивідуальне-колективне є надзвичайно актуальною, оскільки відображає взаємні переходи монологічного навчання та міжособистісного спілкування. Контроль та оптимізація цієї бінарності викладачем спрямована на підвищення якості білінгвальної освіти.

Принцип гармонізації багатовимірних бінарностей. Реальний перелік бінарних елементів, які доцільно гармонізувати доволі великий, але водночас обмежений. Адже те, що необхідно гармонізувати й у яких межах, повинен вирішувати педагог з урахуванням конкретних педагогічних цілей та завдань.

Вважаємо, для підвищення ефективності та якості освітньої діяльності педагог має охопити та гармонізувати якнайбільше бінарностей. Очевидно, що педагог з досвідом відрізняється від викладача-початківця саме тим, що перший здатний врахувати і практично гармонізувати значне число бінарних взаємодій: розвиток і саморозвиток, управління і самоврядування, індивідуальне і колективне, репродуктивне і творче, теоретичне і практичне тощо.

Нині накопичено емпіричний матеріал, який підтверджує: якщо ми гармонізуємо такі бінарні процеси, як освіта та самоосвіта, виховання та самовиховання, але не враховуємо та не гармонізуємо процеси розвитку та саморозвитку суб'єктів освітньої діяльності (педагогів та учнів чи студентів), то тим освітня діяльність розвивається недостатньо успішно.

З позиції принципу гармонізації багатовимірних бінарностей талановитий педагог відрізняється від менш успішного саме здатністю всебічно та творчо реалізувати себе в системі багатовимірних бінарностей, гармонізуючи їх поєднання та взаємодію.

Принцип якісного перетворення в системі однотипних бінарностей. Освіта досягає гарантованої якості, якщо розвиток транслюється у творчий саморозвиток особистості. Цей принцип не дає детальної відповіді як здійснити якісне перетворення одного елемента бінарності в інший. Він вказує лише на те, що якісне перетворення є одночасно метою та умовою ефективної освіти. творчий педагог створює умови, які стимулюють перехід навчання у самонавчання, виховання у самовиховання, розвиток у творчий саморозвиток особистості тощо.

Принцип інтеграції елементів однотипних бінарностей. Ефективність освітньої діяльності можна значно підвищити, якщо інтегрувати функції контролю у цілісну систему управління педагога, а самоконтролю в цілісну систему самоврядування учнів.

Принцип взаємозалежності розвитку елементів бінарної взаємодії. Якщо педагог активно працює, постійно розвиває свої особисті професійні якості, то це позитивно впливає на підвищення якості розвитку його студентів. Аналогічно, якщо наукових керівник активно веде науково-дослідну роботу та розвивається як педагог-дослідник, то це неминуче позначається на саморозвитку дослідницької діяльності його магістрантів та аспірантів. У цій ситуації відбувається ефективна коеволуція творчого потенціалу наукового керівника та його учнів.

Принцип педагогічного резонансу. Найкраще засвоєння навчального матеріалу відбувається у тому випадку, коли досягається ефект педагогічного резонансу процесу пояснення та повного, глибокого розуміння цього навчального матеріалу учнями. У цьому випадку дії викладача та студентів виступають у єдності та підсилюють одна одну. Навпаки, відсутність психологічної сумісності між педагогом та учням призводить до різкого падіння ефективності педагогічної діяльності. Якщо високий рівень творчої активності педагога відповідає високій активності студентів, то такий педагогічний резонанс формує умови для максимальної продуктивності освітньої діяльності.

У процесі білінгвального навчання знання і розуміння принципів багатомірної бінарності дозволяє описати, пояснити та прогнозувати напрями удосконалення освітньої діяльності.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Парадигма бінарності як важлива стратегія педагогічного дослідження базується на філософсько-методологічному положенні про бінарне облаштування світу. Принципами білінгвальної освіти в контексті парадигми бінарності є такі як креативність; індивідуального та колективного співвідношення бінарностей; гармонізації багатомірних бінарностей; оптимізації протилежних елементів бінарності; якісного перетворення в системі однотипних бінарностей; доповнюваності; інтеграції елементів однотипних бінарностей; розширення та різноманітність елементів однотипних бінарностей; взаємозалежності розвитку елементів бінарної взаємодії; педагогічного резонансу; психологічної сумісності між педагогом

та учням. Успішний викладач гармонізує взаємодію елементів навчального та виховного процесів, оскільки ще на етапі проектування педагогічної діяльності цілісно і багатомірно активізує таку кількість бінарно протилежних компонентів освітньої, виховної та розвиваючої діяльності, яка необхідна і достатня для досягнення поставленої мети. Знання і розуміння принципів багатомірної бінарності дозволяє на рівні теорії та практики пояснити та прогнозувати напрями удосконалення освітньої діяльності.

До подальших напрямів дослідження відносимо розроблення концептуальних положень розвитку білінгвальної освіти в контексті парадигми бінарності.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Авшенюк Н. М. Тенденції розвитку транснаціональної вищої освіти у розвинених англomовних країнах (друга половина XX – початок XXI століття): автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ, 2016. 42 с.
2. Мельник В. В. Становлення і розвиток полікультурного суспільства в умовах євроінтеграції. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2013. № 54. С. 69–81.
3. Нікольська Н. Білінгвальна освіта школярів як предмет дослідження вітчизняних учених. *Педагогічний дискурс*. 2019. Вип. 26. С. 14–18.
4. Пришупа Ю. Білінгвальне навчання як фактор успішної професійної адаптивності. *Electronic Institutional Repository of the National Aviation University of Ukraine*. 2019. Вип. 2(15). С. 69–74.
5. Ситняківська С. М. Теорія і методика підготовки фахівців соціальної сфери на білінгвальній основі в університетах: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Житомирський державний університет імені Івана Франка. Житомир, 2019. 673 с.
6. Смірнова Л. Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до білінгвального навчання молодших школярів як методична проблема. *Наукові записки КДПУ*. 2016. Вип. 144. С. 463-468.
7. Тарасенко Т. В., Куликова Л. А. Формування інтегрованої професійної іншомовної компетентності студентів у закладах вищої освіти. *Сучасні методи навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами: матеріали I міжнар. наук.-практ. конференції, (Переяслав, 3 грудня 2019 р.)*. Переяслав: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ», 2019. С. 224–228.
8. Шийка Ю. І. Розвиток білінгвальної освіти у Канаді: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка. Дрогобич, 2016. 284 с.
9. Ярова О. Б. *Тенденції розвитку початкової освіти в країнах Європейського Союзу*: дис. д-ра пед. наук: спеціальністю 13.00.01 / Інститут педагогіки НАПН України. Київ, 2018. 531 с.

REFERENCES

1. Avsheniuk, N. M. (2016). Tendentsii rozvytku transnatsionalnoi vyshchoi osvity u rozvynenykh anhlomovnykh krainakh (druha polovyna XX – pochatok XXI stolittia) [Trends in the development of transnational higher education in developed English-speaking countries (second half of the 20th - beginning of the 21st century)]. Extended abstract of Doctor's thesis. Kyiv: Instytut pedahohichnoi osvity i osvity doroslykh NAPN Ukrainy. [in Ukrainian]
2. Melnyk, V. V. (2013). Stanovlennia i rozvytok polikulturnoho suspilstva v umovakh yevrointehratsii [Formation and development of a multicultural society in the conditions of European integration]. Humanitarnyi visnyk ZDIA – Humanitarian Bulletin of the Zaporizhzhya State Engineering Academy, 54, 69–81. [in Ukrainian]
3. Nikolska, N. (2019). Bilinhvalna osvita shkoliariv yak predmet doslidzhennia vitchyznianykh uchenykh [Bilingual

education of schoolchildren as a subject of research by domestic scientists]. Pedagogichnyi dyskurs – Pedagogical discourse, 26, 14–18. [in Ukrainian]

4. Pryshupa, Yu. (2019). Bilinhvalne navchannia yak faktor uspishnoi profesiinoi adaptivnosti [Bilingual learning as a factor of successful professional adaptability]. Electronic Institutional Repository of the National Aviation University of Ukraine, 2(15), 69–74. [in Ukrainian]

5. Sytniakivska, S. M. (2019). Teoriia i metodyka pidhotovky fakhivtsiv sotsialnoi sfery na bilinhvalnii osnovi v universytetakh [Theory and methodology of training of specialists in the social sphere on a bilingual basis in universities]. Doctor's thesis. Zhytomyr: Zhytomyrskiy derzhavnyi universytet imeni Ivana Franka. [in Ukrainian]

6. Smirnova, L. (2016). Pidhotovka maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv do bilinhvalnoho navchannia molodshykh shkolariv yak metodychna problema [Preparation of the future primary school teacher for bilingual education of junior high school students as a methodical problem]. Naukovi zapysky KDPU – Scientific notes of KDPU, 144, 463–468. [in Ukrainian]

7. Tarasenko, T. V., Kulykova, L. A. (2019). Formuvannia intehrovanoi profesiinoi inshomovnoi kompetentnosti studentiv u zakladakh vyshchoi osvity [Formation of integrated professional foreign language competence of students in institutions of higher education]. Suchasni metodyky navchannia inozemnykh mov i perekladu v Ukraini ta za yii mezhamy – Modern methods of teaching foreign languages and translation in Ukraine and abroad: materialy I mizhnar. nauk.-prakt. internet-conference. (pp. 224–

228). Pereiaslav: DVNZ «Pereiaslav-Khmelnytskyi DPU». [in Ukrainian]

8. Shyika, Yu. I. (2016). Rozvytok bilinhvalnoi osvity u Kanadi [Development of bilingual education in Canada]. Candidate's thesis. Drohobych: Drohobyt'skyi derzhavnyi pedagogichnyi universytet im. Ivana Franka. [in Ukrainian]

9. Iarova, O. B. (2018). Tendentsii rozvytku pochatkovoi osvity v krainakh Yevropeiskoho Soiuzu [Tendencies in the Development of Primary Education in the Countries of the European Union]. Candidate's thesis. Kyiv: Berdianskyi derzhavnyi pedagogichnyi universytet; Instytut pedahohiky NAPN Ukrainy. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛОТФІ ГАРУДІ Галина Степанівна – доктор філософії, докторант Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Наукові інтереси: білінгвальна освіта у полікультурному просторі України.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

LOTFI GHARODI Galina Stepanivna – doctor of philosophy, doctoral student of the Ivan Zyazyun Institute of Pedagogical Education and Adult Education of the National Academy of Sciences of Ukraine.

Scientific interests: bilingual education in the multicultural space of Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 07.08.2024 р.

УДК 376-056.36:377

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-211-214

МЕЛЬНИКОВА Катерина Вікторівна –

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, обліку та підприємництва
Херсонського державного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6415-5667>
e-mail: EMelnikova@ksu.ks.ua

АНТОНЮК Сергій Романович –

студент 411 групи факультету бізнесу та права,
спеціальності 014 Середня освіта
(Трудове навчання та технології)
Херсонського державного університету
ORCID: <https://orcid.org/000-0005-6655-2291>
e-mail: serhii.antoiniuk@university.ks.ua

СТРАТЕГІЇ СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційна освіта є однією з форм системи безперервної освіти, яка покликана реалізувати права людини на освіту та отримання інформації. Воно покликане стати новою освітньою моделлю, що дозволяє здійснювати безперервне самовдосконалення, спрямоване формування у індивіда технологій швидкого отримання, обробки інформації та практичного застосування.

Особлива актуальність створення системи дистанційної освіти до сьогодні обумовлена цілою низкою факторів: величезні території, розвиток ринкової економіки, посилення міграції населення, зосередження науково-технічних центрів у великих містах, формування нових потреб населення до освіти та інші.

Дистанційна освіта — це термін, який використовують стосовно широкого спектру освітніх програм та курсів, починаючи від курсів підвищення кваліфікації, які не мають акредитації, закінчуючи акредитованими програмами вищої освіти, які реалізують можливість тісного спілкування студентів зі своїми викладачами та однокурсниками, як це відбувається за очного навчання. Для того, щоб забезпечити ефективну взаємодію, під час дистанційного навчання використовуються цілий набір інструментів, включаючи інтерактивні комп'ютерні програми, Інтернет, електронну пошту, телефон, факс та звичайну пошту.

Дистанційна освіта стає надзвичайно популярною формою навчання в силу своєї зручності та гнучкості. Воно усуває основний бар'єр, який утримує багатьох професіоналів та ділових людей від продовження освіти, позбавляючи необхідності відвідувати заняття за встановленим розкладом.

Ключові слова: дистанційне навчання, дистанційна освіта, освітній процес, інтерактивні заняття, освітні платформи навчання, комп'ютерні програми.

MELNIKOVA Kateryna Viktorivna –

PhD in Economics, Associate Professor of the
Department of Finance, Accounting
and Entrepreneurship Kherson State University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6415-5667>